

Meltdown

ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ 07.04.2011

Η επίσκεψη της τρόικας στην Αθήνα αυτή την εβδομάδα έχει στόχο να βοηθήσει την κυβέρνηση να εξειδικεύσει τρία πράγματα: μέτρα ύψους τουλάχιστον 2 δισ. ευρώ φέτος για να πετύχει τον στόχο για έλλειμμα 7,5% του ΑΕΠ, εξοικονόμηση 22 δισ. ευρώ την τριετία 2012-14 για να μειώσει το έλλειμμα κάτω από 3%, και αποκρατικοποιήσεις ύψους 15 δισ. ευρώ την τριετία 2011-13 για να επαναγοράσει χρέος. Είναι προφανές ότι αυτά τα ποσά δεν μπορούν να προκύψουν από νέους φόρους και οριζόντιες περικοπές. Το μεγάλο πρόβλημα όμως είναι ότι η κυβέρνηση δεν τολμά να απολύσει έστω έναν περισσευούμενο υπάλληλο. Αντί να περιορίσει το υπερτροφικό Δημόσιο, η κυβέρνηση αναζητεί νέα έσοδα για να το συντηρήσει. Υστερα από την περυσινή φοροεπιδρομή, εξετάζει την επιλεκτική κατάργηση των φοροαπαλλαγών με εισοδηματικά κριτήρια, πράγμα που θα καταστήσει το φορολογικό σύστημα ακόμη πιο πολύπλοκο απ' ό,τι ήδη είναι. Φορολογώντας υπέρμετρα τον ιδιωτικό τομέα -που είναι ο μόνος που παράγει πλούτο- εντείνει την ύφεση. Για κάθε θέση εργασίας που διατηρείται στο Δημόσιο χάνονται δύο στον ιδιωτικό τομέα. Στην προσπάθειά της να αγοράσει χρόνο, η κυβέρνηση αναζητεί ακόμη και εφ' άπαξ έσοδα από νομιμοποίηση καταπατημένων, αζήτητες κληρονομίες κ.λπ. για να συνεχίσει να χρηματοδοτεί μόνιμες δαπάνες.

Η δυναμική του χρέους δεν μπορεί να αντιστραφεί χωρίς δραστικό περιορισμό του κράτους και βελτίωση του κλίματος για επενδύσεις. Ένα εκτεταμένο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων θα έκανε πολύ πιο πειστική τη δήλωση του πρωθυπουργού ότι κάνει τα πάντα για να βγει η Ελλάδα από την κρίση. Αντ' αυτού δηλώνει ότι θα απαγορεύσει με νόμο την πώληση δημόσιας γης, ενώ κάποιοι υπουργοί του μιλούν για «κόκκινες γραμμές» στις αποκρατικοποιήσεις. Το αποτέλεσμα είναι οι αγορές να δυσπιστούν για την πολιτική βούληση της κυβέρνησης να προχωρήσει σε βαθιές τομές και το spread των ελληνικών ομολόγων να παραμένει στα ύψη.

Η κυβέρνηση παραμένει δέσμια της κρατικιστικής αντίληψης που μας οδήγησε στην κρίση. Προτάσσει τα ιδιοτελή συμφέροντα των συντεχνιών, βλάπτοντας το γενικό συμφέρον. Παρ' όλη την υποτιθέμενη απελευθέρωση της κρουαζιέρας το καμποτάζ συνεχίζεται, τα επαγγέλματα παραμένουν κλειστά, και οι επιχειρησιακές συμβάσεις εργασίας δεν υλοποιούνται. Αντί να ανοίξει την αγορά ενέργειας στον ανταγωνισμό, η κυβέρνηση ενισχύει τη μονοπωλιακή θέση της ΔΕΗ, θέτοντας υπό τον πλήρη έλεγχό της τον διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας για να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ. Στο δημοσιονομικό σκέλος, η εξυγίανση των ΔΕΚΟ και οι συγχωνεύσεις «Καλλικράτη» παραμένουν στα χαρτιά, τα φορολογικά έσοδα υπολείπονται των στόχων, ενώ καθυστερεί η εγκατάσταση πληροφορικών συστημάτων που θα επιτρέψουν στο Δημόσιο να ελέγξει τις δαπάνες του στην υγεία, στις προμήθειες, στη μισθοδοσία.

Για να περιοριστεί η δημόσια σπατάλη πρέπει να μπορούμε να μετρήσουμε το κόστος και να το συγκρίνουμε με όσα συμβαίνουν σε ευνομούμενες χώρες ή στον ιδιωτικό τομέα. Αν δεν μετράμε δεν μπορούμε να πάρουμε σωστές αποφάσεις. Όμως το κομματικό-συνδικαλιστικό κατεστημένο θεωρεί το μέτρημα επικίνδυνο, διότι

αποκαλύπτοντας το μέγεθος της σπατάλης μπορεί να οδηγήσει σε μεταρρυθμίσεις που το θίγουν. Γι' αυτό και ο διάλογος για την οικονομία γίνεται με συνθήματα, όχι με επιχειρήματα και αδιάψευστα στοιχεία.

Χάρη στην τρόικα, που επιμένει στη διαφάνεια, τα δημόσια νοσοκομεία έχουν αρχίσει να δημοσιεύουν ισολογισμούς. Τα στοιχεία του 2009 για δέκα νοσοκομεία, που περιλαμβάνουν τα δύο μεγαλύτερα από τα 134 κρατικά, αναδεικνύουν μια εξαιρετικά δυσάρεστη πραγματικότητα. Τα έσοδά τους δεν καλύπτουν καν τη μισθοδοσία τους, ενώ οι προμήθειες και λοιπές δαπάνες είναι υπερδιπλάσιες των εσόδων, αφήνοντας μια τρύπα δισεκατομμυρίων που καλύπτεται από κρατικές επιχορηγήσεις. Αντίθετα τα ιδιωτικά νοσοκομεία την ίδια χρονιά ήταν κερδοφόρα. Γιατί λοιπόν η κυβέρνηση δεν αναθέτει το management σε ιδιώτες; Διότι η συντριπτική πλειοψηφία των διοικητικών υπαλλήλων που απασχολούνται στα κρατικά νοσοκομεία είναι περιττοί, ιδιαίτερα αν εισαχθούν σύγχρονα λογιστικά συστήματα που ενημερώνουν τη διοίκηση σε πραγματικό χρόνο για έσοδα, προμήθειες κ.λπ. Το ίδιο ισχύει σε πολλές άλλες δραστηριότητες του Δημοσίου που, αν καταργηθούν και μεταφερθούν στον ιδιωτικό τομέα, θα οδηγήσουν σε ομαδικές απολύσεις αργόμισθων.

Ορισμένοι πιστεύουν ότι η Ευρώπη θα μας υποστηρίξει οικονομικά ό,τι και αν κάνουμε, είτε πετυχαίνουμε τους στόχους του Μνημονίου είτε όχι, λόγω του φόβου ενός ντόμινο που θα συμπαρασύρει ολόκληρη την Ευρωζώνη αν η Ελλάδα κηρύξει στάση πληρωμών. Αυτή η άποψη κινείται στη σφαίρα της ουτοπίας. Παραβλέπει ότι ο στόχος του προγράμματος σταθεροποίησης είναι η αποκατάσταση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, ώστε να μπορέσει η Ελλάδα να επιστρέψει στις κεφαλαιαγορές, πράγμα που δεν θα συμβεί αν οι στόχοι για το έλλειμμα δεν τηρηθούν. Πέρα από την απώλεια αξιοπιστίας, η μη τήρηση των στόχων προσκρούει στην προσδοκία της τρόικας να πάρει πίσω τα δανεικά και στη δικαιολογημένη απροθυμία των λαών της βόρειας Ευρώπης να επωμιστούν το κόστος της διάσωσης της Ελλάδας. Πώς να τους πείσουμε ότι οι θυσίες μας αξίζουν την υποστήριξή τους όταν οι εργαζόμενοι στα ΕΛΠΕ απεργούν για να διατηρήσουν τους 17 μισθούς και τα απίστευτα επιδόματά τους («επίδομα εργένη»!); Η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη έχει όρια. Βρισκόμαστε ήδη σε χρεοκοπία εν αναστολή. Με τους σημερινούς ρυθμούς βαδίζουμε σταθερά προς άρση της αναστολής.

* Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι σύμβουλος επενδύσεων στην IJ Partners και ιδρυτικό μέλος της «Δράσης».